

Školáčik

Vydáva: ZŠ s MŠ Karola Rapoša, Pionierska 4, Brezno

Ročník: 4.

Číslo: 2.

Školský rok: 2008/2009

Cena: 10 Sk

Úvodník

A sme tu opäť s ďalším číslom Vášho obľúbeného školského časopisu. Dúfame, že predchádzajúce číslo sa Vám páčilo, prečítali ste si články, ktoré sme pre Vás pripravili.

Určite ste zaregistrovali blížiaci sa vianočný čas. Preto aj Školáčik sa nesie v duchu Vianoc.

Čo sa v ňom dočítate? Nájdete články venované najkrajšiemu sviatku roka, rozhovor s p. zástupkyňou, rôzne zaujímavosti, omaľovanku a množstvo ďalších prekvapení. Tak neváhajte a pustite sa do čítania...

Miška + Vaša redakcia

Rozhovor s ...

pani zástupkyňou **Mgr. E. Skačanovou**

1. *Po konkurze ste sa stali p. zástupkyňou pre I. stupeň. Ako ste si zvykli na túto funkciu, na novú „veľkú“ školu?*

Ďakujem za opýtanie. Zvykla som si dosť rýchlo, pretože robím v podstate tú istú prácu. Učím menej, avšak mám na starosti oveľa viac žiakov a manažujem oveľa viac kolegyň ako na predchádzajúcom pracovisku. Napriek tomu s dynamickým a tvorivo pracujúcim

kolektívom sa mi spolupracuje veľmi dobre. Dost' často myslím aj na moju bývalú školičku. Učila som tam 16 rokov, zanechala som tam kus seba a dúfam, že na mňa dobre spomínajú.

2. Aká je situácia na I. stupni? Koľko žiakov navštevuje I. stupeň, čo nové ste zaviedli alebo plánujete zaviesť v tomto školskom roku?

V tomto školskom roku 1. stupeň našej školy navštevuje 240 žiakov pod vedením 12 kvalifikovaných pani učiteliek a jednej pani asistentky. V popoludňajších hodinách sa o deti v školskom klube stará 6 pani vychovávateľiek. A čo sa týka novôt: isté novoty sa už realizujú od septembra tohto školského roka a to v triedach prvého ročníka, kde sme v rámci ŠKVP vzhl'adom k tradíciám tejto školy posilnili prírodovedne zamerané predmety a to matematiku a prírodovedu, ďalej šport a infromatickú výchovu. V ŠKVP sú zahrnuté aj moje myšlienky prezentované na výberovom konaní.

3. Čomu sa venujete „keď nepracujete“?

Kedy to je? V noci, teda spím. Tak teraz vážne. Počúvam „štebotanie“ mojej 5 - ročnej dcéry, vediem rozpravy so synmi, počúvam a odpovedám - venujem sa rodine. V lete rada relaxujem v záhradke a v zime, keď mi to čas a okolnosti dovoľia, sa kochám zimnou prírodou na okolitých zjazdovkách. Prezradím vám moju prvú

(pokr. s.4)

myšlienku, ktorá ma napadla po prečítaní otázky: Kedy to je.

4. A teraz to, čo nás mladých najviac zaujíma - Vaša obľúbená:

Farba: všetky odtiene červenej

Zviera: lastovičky

Predmet v škole: matematika, telesná výchova

Jedlo: všetky, ktorých súčasťou je mäso

Spevák/skupina: Jožo Ráž a Elán

5. Aké máte plány do budúcnosti, zaujímajú nás plány v súkromnom i pracovnom živote...

Plány do budúcnosti v súkromí: vychovať svoje deti tak, aby som mohla byť na ne hrdá a v starobe spokojná a tie ďalšie sú len a len moje osobné. V práci by som chcela dosiahnuť, aby všade, kdekoľvek budem pôsobiť, mohli ľudia povedať, že som bola slušný a pracovitý človek, ktorý svojím pôsobením posunul danú organizáciu o veľký kus dopredu.

6. Blížia sa Vianoce, tešíte sa na ne, ako ich budete prežívať?

Samozrejme, že sa teším na Vianoce. Majú pre mňa osobité čaro. Budem ich prežívať tak, ako po iné roky, v kruhu našej veľkej rodiny.

Ďakujeme za rozhovor

Miška, Ina

História Vianoc

Slovo **advent** pochádza z latinského adventus - príchod. Začiatky jeho slávenia sa datujú od konca 4. stor. v Južnej Gálii a Španielsku, v Ríme sa spomína za pápeža Leva I. Veľkého v 5. stor. V 6. stor. bol už súčasťou cirkevných kalendárov, definitívnu podobu mal v 8. - 9. stor. História adventného venca siaha do 19. stor. do Hamburgu. Tamojší duchovný, ktorý zriadil pre opustené deti útulok, ako odpoveď na ich otázky, o koľko dní budú Vianoce, vyrobil drevený veniec s 24 sviečkami, 19 tenkými pre všedné dni a 4 hrubými pre štyri adventné nedele. Veniec sám o sebe bol od nepamäti prejavom úcty, radosti a víťazstva.

*Na **Štedrý deň**, večer 24. decembra po vyjdení prvej hviezdy sa končí pôst, trvajúci počas štyroch týždňov adventu a začínajú sa vianočné sviatky. Postaví sa betlehem, spievajú sa koledy a zasadne sa k bohato prestretému stolu po období zdržanlivosti, rozjímame a očakávame narodenie Ježiša Krista. (Liturgicky sa Vianoce začínajú adventom) V noci z 24. na 25. je polnočná svätá omša.*

Prvý písomne doložený živý **betlehem** alebo jasličky vytvoril sv. František z Assisi, keď v r. 1223 v jaskyni v Grecciu v Taliansku dal do jaslí diet'a a vedľa stáli Mária, Jozef, osol a vôl. Do konca 18. stor. stavali betlehemy v kostoloch, po zákaze Jozefom II. ich stavali a vyrezávali doma.

Ad'a

Vianočné zvyky a tradície

Fíni majú tú česť byť hostiteľskou krajinou fínskeho Santa Klauza - ktorého doma volajú **veľký Ukko**. Pochádza z Laponska, kde žije na úpätí hory Korvatunturi so svojou ženou a množstvom škriatkov, ktorý mu pomáhajú s balením darčiekov pre deti. Vo Fínsku sú Vianoce veľkou slávnosťou vianočného stromčeka. Nechýba v žiadnom obydli, v obchodoch, ani na námestiach. Fínsky vianočný stromček je celý biely, aby čo najviac pripomínal svojich druhov v okolitej zasneženej prírode. Vianočnému stolu dominujú **pečené husi a moriaky**.

Keďže sú **Gréci** pomerne nábožensky založeným národom, z toho sa odvíjajú aj tradície vianočných sviatkov. Začínajú sa už 40 dní pred Vianocami, kedy sa podáva **boží chlieb - Christopsomo**. Dôležitým patrónom Grékov je **Svätý Mikuláš**, ktorý odnepamäti ochraňoval námorníkov na rozbúrenom mori. Na Štedrý večer obchádza v mestách deti a nosí im darčeky. Na vidieku chodia deti z domu do domu a spievajú vianočné koledy - **kalandá**. Darčeky deťom rozdáva **Svätý Vassilios** až 1. januára. Tradičná **vianočná polievka obsahuje mäso z moriaka alebo sliepky a ryžu**.

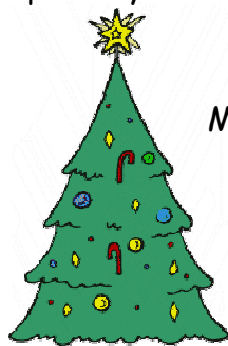
Vo Francúzsku je dobrým vianočným duchom **Pére Noel (Otec Vianoc)**. Chodí vždy v bielom, darčeky dáva deťom do topánok a čižiem, alebo ich necháva za kachľami či pri kozube.

Náprotivkom Péra Noela je **Pére Fouettard**. Ten rozdeľuje deťom buď darčeky, ak boli dobré po celý rok, alebo im trstenicou uštedrí pár milosrdných úderov na zadok, ak boli neposlušné.

Vianočná večera nezaprie v sebe zvyky povestnej francúzskej kuchyne. Nečudo, že máva i dvanásť chodov.

V **Británii** je hlavným vianočným sviatkom 25. december. Ich dávnym zvykom je vystavovať vianočné pohľadnice na rímsu kozubu. Častý je rovnako zvyk pobozkať sa pod vetvičkou imela. **Santa Claus**, teda nie Ježiško ako u nás, prichádza v noci z 24. na 25. decembra a vstupuje do domu komínom kozubu, aby deťom naplnil ich pančuchy. Väčšinou v nich nájdú od neho sladkosti. Veľké darčeky rozbaľujú až potom, 25. decembra ráno.

Na vianočnú večeru (25. decembra) sa podáva **plnená sliepka, hus alebo moriak** a ako dezert špeciálny dlho pripravovaný **vianočný puding**.

Marta

Anketa na vianočnú nôtu

Keďže sa blíži čas Vianoc, chceli sme sa opýtať našich spolužiakov na pár otázok.

1. Tešíte sa na Vianoce?
2. Čo pre Vás Vianoce znamenajú?

Paťa Chládeková 6.C

1. áno
2. že nechodím do školy.

Peťa Spišiaková 4.B

1. áno
2. prázdniny, teším sa na veľa darčiekov.

Sandika Czeneová 2.B

1. áno
2. že som v kruhu rodiny, darčeky.

Veronika Kupčoková 3.B

1. áno, veľmi darčeky, narodenie Ježiška, lásku a pohodu

Filip Švéda 6.C

1. hej
2. sladkosti, darčeky.

Janka Medved'ová 9.A

1. áno teším sa na to, že celý čas mám možnosť tráviť ich v kruhu rodiny a blízkych.
2. pokoj v duši celé sviatky.

Adrika, Gabika

Vianočná ruža (Poinsettia)

Oblíbená izbová rastlina, ktorá má na vrchole sfarbené listene vytvárajúce ružicu. Tieto rastliny sú inak nazývané i "rastliny krátkych dní", pretože kvitnú iba vtedy, ak nie sú vystavené svetlu viac ako 12 hodín denne

V zime má vianočná ruža rada svetlé miesto, nie však priame slnko. Dobré sa cíti pri teplote 15 - 18 °C. Pri vysokých teplotách a nedostatku svetla žltnú listy

Nepotrebuje veľa vody - substrát by mal byť mierne vlhký.

Pet'o, Lenka

Zaujímavosti o škole alebo čo si asi nevedel/a

Odkedy máme povinnú školskú dochádzku. Do 18. storočia sa nehovorilo o školskej dochádzke, ale len o dvoch či troch zimách strávených v škole. Až za Márie Terézie sa v Ratio educationis (1777) prvýkrát vyslovila zásada všeobecnej školskej povinnosti. V rámci jozefínskych reforiem sa stanovilo obdobie školopovinnosti na štyri roky. Povinnosť navštevovať ľudovú školu šesť rokov (od 6 do 12 rokov) zaviedol uhorský zákon z roku 1868.

Odkedy v školách zvoní. V minulosti sa do školy, podobne ako do kostola, zvolávalo zvončením na zvon, príp. udieraním na nejaký kovový predmet. Zvonenie zvoncom, resp. elektrické zvonenie sa do škôl dostalo až pod vplyvom technického pokroku v období I. ČSR (1918 - 1938). Dnes je už samozrejmosťou zvonenie prostredníctvom hodinového automatu.

Odkedy máme dva stupne základnej školy. Elementárne vzdelávanie vždy zahŕňalo dva stupne, aj keď sa to tak neoznačovalo (napr. koniec 19. storočia - ľudová škola a na ňu nadväzujúci vyšší stupeň ľudovej školy alebo meštianskej školy). Dnešné rozdelenie základnej školy na stupne zaviedol školský zákon z roku

1960, ktorý hovorí o prvom stupni (1. - 5. ročník) a druhom stupni (6. - 9. ročník).

Kým na prvom stupni vyučovali žiakov jeden, príp. dvaja učitelia, na druhom stupni bol zavedený systém odborných učiteľov. Deviaty ročník bol zrušený v 70. rokoch 20. storočia a opätovne zavedený v druhej polovici 90. rokov.

Kedy boli zavedené žiacke knižky. Zošítok so záznamami o prospechu a správaní žiaka na základných školách - žiacka knižka - sa u nás do praxe zaviedla v roku 1951. V prvých žiackych knižkách mohli žiaci a ich rodičia nájsť v duchu doby myšlienku prvého "robotníckeho" prezidenta ČSR Klementa Gottwalda: "Republika potrebuje ľudí, ktorí niečo vedia. Byť dobrým vlastencom, dobrým republikánom, to znamená byť dobrým pracovníkom, teda i dobrým žiakom".

Na ďalšej stránke zasa stálo čestné prehlásenie, ktoré podpisoval žiak - majiteľ žiackej knižky. Začínalo sa takto: "Drahí rodičia, táto knižka Vám povie o mojej práci v škole. Povie Vám, ako plním odkaz súdruha Klementa Gottwalda, aby som bol dobrým žiakom a vlastencom".

(Zdroj: Múzeum školstva a pedagogiky, Bratislava)

Mgr. V. Giertlová

Športové okienko

Opäť vás chceme poinformovať o tom, čo sa udialo na našej škole v oblasti športu za posledné dva mesiace. Naši športovci sa zúčastnili ligy v streľbe, behu Márie Závárskej a tiež cyklistických pretekov o putovný pohár.

Streľba

Vedeli ste, že v našej škole máme výborných strelcov? Ak nie tak čítajte...

Naši žiaci navštevujú strelecký krúžok pod vedením p. uč. Vetráka, ktorý žiakov pripravuje na súťaže. Učí ich techniku streľby, teóriu dopĺňajú praktickým strieľaním (za prísnych bezpečnostných opatrení). Zúčastnili sme sa okresnej a krajskej ligy v streľbe. Kedy? Od 15. októbra do 11. novembra. Kto nás reprezentoval? Ako družstvo : Ján Baliak ...9.A

Dávid Dubanda...9.A

Marek Horský ...9.A

Umiestnenie družstiev- 4., 6. miesto

Ako jednotlivci: Nikola Radičová ...9.A

Zuzka Babicová ...8.D

Krajská strelecká liga ktorá mala 4 kolá , zúčastnili

sa v nej

Simona Andelová...9.A

Miroslav Šiklóši...9.A

Viktor Lehotský...9.A

Miss a Mister našej školy

Naši deviataci v spolupráci s pani učiteľkou Mgr.Lámerovou zorganizovali súťaž pre všetkých sympatických, šikovných a nebojácnych žiakov. MISS&MISTER. Spočiatku sa na kasting prihlásilo pomerne veľa žiakov (1.stupeň - 66žiakov, 2.stupeň - 68žiakov), ale potom ich odvaha asi opustila, pretože na kasting z 1.-ho stupňa prišla iba polovica pôvodných uchádzačov a na kasting 2.-ého stupňa prišla menej ako tretina. Každopádne sme radi a za každého súťažiaceho ďakujeme. Postupujúci boli už zverejnení v školskom rozhlase aj na plagátoch pri vchode do školy. Ak by si však niekto svojím postupom nebol 100% istý, nech sa príde spýtať dievčat do 9.a triedy.

Finálové kolá sa budú konať:

1.stupeň- február 2009

2.stupeň- február 2009

TEŠÍME SA NA VÁS!

O výsledkoch a priebehu súťaže Vás budeme informovať v ďalšom čísle.

Halloween

Sviatok HALLOWEEN pripadá na 31. októbra. V Amerike si v tento deň ľudia ozdobujú domy, vyrábajú dyňové svietniky, pečú koláče. Deti sa prezliekajú za strašidlá a chodia od domu k domu. Cieľom akcie v našej škole bolo priblížiť túto americkú tradíciu žiakom, zabaviť sa a urobiť jeden školský deň trochu iný ako zvyčajne.

29.10.2008 sa žiaci našej školy zmenili na nepoznanie. Po chodbách nechodili chlapci a dievčatá, ale strašidlá, múmie, strigy. Veríme, že sa Vám tento „netradičný deň“ páčil.

Bosorky a strašidlá,
halloween k nám prichádza.

Všetci, čo nás opustili,
sviatok slávia v tento deň
a ja JARKA zo 7.B
týmto vinšom prispejem.

Tekvicu si vystrúhame,
sviečku do nej zapálime,
maskami sa predstavíme
a spolu sa zabavíme.

Potom sa však rozlúčime,
znovu do tried zasadneme.
Chceme všetci múdri byť,
Naším pani učiteľkám veľkú radosť urobiť.
Žiaci 7.B triedy

Otestuj sa...

1. Červené krvinky sú:

- a) leukocyty
- b) trombocyty
- c) erytrocyty

2. Z koľkých stavcov sa skladá drieková chrbtica?

- a) 5
- b) 7
- c) 6

3. Koľkokrát za minútu v priemere žmurkne očami väčšina ľudí?

- a) asi 40-krát
- b) asi 25-krát
- c) asi 15-krát

4. Najširšou žilou je:

- a) horná dutá žila
- b) dolná dutá žila
- c) pľúcna žila

5. Aká je chemická značka jódu?

- a) Jo
- b) J
- c) I

6. Ktorý jašter je najväčší?

- a) bazilišok
- b) dráčik lietavý
- c) varan komodský

Kristína

SUDOKU

5		8		3		2		
	9		6				1	
4					2	8		9
	8			7		1		
2		9	1				8	
			4		3	9		5
9		4		5		7		
		3	7				9	
1					8	4		2

Ľudka

Uhádneš???

Čo dostane Santa Claus, keď sa zasekne v komíne???

.....Santaklaustrofóbiu

Je to červené a kotúľa sa to v snehu?

.....No predsa do rozkroku kopnutý Mikuláš

Gabika